

MAKROPLASTIK W RZEKACH

MACIEJ
LIRO

Makroplastik (cząstki plastiku większe niż 0,5 cm) trafiał do rzek już od lat 60. XX wieku. Od tego momentu podlegał procesom dalszego transportu z wodami rzecznyymi, depozycji na osadach rzecznych i roślinności nadrzecznej oraz wielokrotnej remobilizacji, czyli ponownego uruchamiania i transportu. W trakcie swojej wędrówki w rzece makroplastik może podlegać fragmentacji mechanicznej czy biochemicznej, wskutek czego dochodzi do emisji szkodliwego mikroplastiku. Cząstki mikroplastiku mogą być następnie przenoszone poza środowisko rzeczne w organizmach żywych lub z wiatrem czy wodami gruntowymi. W karpackich ciekach prowadzone są eksperymentalne badania zmierzające do określenia miejsc akumulacji plastiku, tempa ich transportu oraz ilości mikroplastiku, który powstaje podczas transportu w rzece. Ustalono, że szczególnie dużo makroplastiku zatrzymuje się w odcinkach wielunurtowych rzek górskich. Na przykład w korycie Dunajca poniżej Nowego Targu stwierdzono 1495 kg makroplastiku na kilometr rzeki! Wyniki badań wskazują także na niezwykle szybkie tempo transportu makroplastiku przez rzekę górską i szybkie tempo jego fragmentacji.

Maciej Liro

lir@iop.krakow.pl

Zakład Geoochrony

Instytut Ochrony Przyrody PAN

al. Adama Mickiewicza 33, 31-120 Kraków

*Makroplastik
w osadach rzecznych
fot. Maciej Liro*

Badania są finansowane w ramach projektu Narodowego Centrum Nauki nr 2020/39/D/ST10/01935 pt. **Makroplastik w rzece górskiej i pogórskiej** oraz w ramach subwencji na działalność statutową Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. Badania są prowadzone we współpracy z naukowcami z Wageningen University w Holandii.

Publikacje naukowe:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969722034519>

<https://www.mdpi.com/2073-4441/12/7/2055>

Publikacje popularnonaukowe:

<https://www.iop.krakow.pl/pobierz-publicacje,1896>

Linki do stron projektowych:

[https://www.iop.krakow.pl/projekty,2,research_projects_\(national_financing\),235.html](https://www.iop.krakow.pl/projekty,2,research_projects_(national_financing),235.html)

